

Deloitte.

Tilbakebetaling til næringskunder, kirker mv.

Ulike former for utbetaling fra samvirkelag

Samvirkeoven og samvirkeprinsippene angir overordnede vilkår og regler for disponering av samvirkelagets midler.

Samvirkelaget kan i hovedsak foreta 3 ulike former for utbetaling, der vilkår, krav til hjemmel og fremgangsmåte/beslutningsmyndighet varierer:

- 1) «Utdeling» til medlemmer (eks. etterbetaling)
- 2) Forretningsmessige disposisjoner (inngår som en del av driften)
- 3) Gaver (eks. gaver allmennyttige formål)

Utdeling:

- krever «særskilt hjemmel» i samvirkeoven, jf. § 31 (1), og vedtak om utdeling fattes av årsmøte.
- Indirekte/direkte verdioverføringer til medlem i kraft av at vedkommende er medlem.
- Omfatter ikke verdioverføringer fra foretaket til medlem i forbindelse med avtaler som inngår i vanlig forretningsdrift eller som gave.

Forretningsmessig disposisjon:

- Daglig leder har ansvaret for løpende drift, Styret har ansvar og fatter vedtak i saker av ekstraordinær/stor betydning i medhold av styrets myndighet til å forvalte samvirkelaget, jf. samvirkeoven § 76
- Disposisjonene kan komme både medlemmer og andre personer/virksomheter/enheter til gode i kraft av at disse er medkontrahent i en avtale med foretaket.
- Driften skal være i tråd med vedtektsfestet formål, og ellers i tråd med de økonomiske interesser og formål som danner grunnlaget for samvirket.

Gaver:

- Kan ytes med hjemmel i samvirkeoven § 34, og beslutning fattes som utgangspunkt av årsmøtet, med mindre retten er delegert til styret eller gaven forholdsmessig er av liten betydning for foretaket.
- Gaver til allmennyttige formål:
 - Må være rimelig ut fra formålet med gaven, stillingen til samvirkelaget og omstendighetene ellers
 - Gjelder typisk støtte til tiltak som kommer allmennheten til gode, og som etter allmenn oppfatning har en egenverdi i samfunnet. Det er ikke et vilkår at gaven må komme hele lokalsamfunnet til gode.
 - Samvirkeprinsippet om samfunnsansvar innebærer følgende: «*Samstundes med at det fokuserast på medlemmene sine behov, arbeider samvirke for ei berekraftig utvikling av samfunnet gjennom retningslinjer som medlemmene godkjenner.*»

Tilbakebetaling til næringskunder,, kirker mv - forts

Oppsummert:

- Dersom tilbakebetalingen gjelder alle kraftkunder som oppfyller vilkårene for tilbakebetaling, og ikke representerer en utbetaling utelukkende til medlemmer av samvirkelaget i kraft av at disse er medlemmer av samvirkeforetaket, dreier det seg ikke om en «utbetaling» etter samvirkelovens § 31 (1).
- Dersom tilbakebetalingen inngår som en del av den vanlige forretningsdriften til samvirkeforetaket, er i tråd med samvirkelagets vedtektsfestede formål og ellers er i tråd med de økonomiske interesser og formål som danner grunnlaget for samvirket, vil utbetalingen som utgangspunkt falle innunder styrets forvaltningsmyndighet etter samvirke-loven § 76.
- Tilbakebetalingen synes likevel å inneholde tydelige elementer av tilskudd. Dersom tilskuddet representerer støtte til tiltak som kommer allmennheten til gode, har en egenverdi i samfunnet og bidrar til en bærekraftig utvikling av samfunnet i tråd med samvirke-lagets vedtekter, vil slike tilskudd kunne ytes i medhold av samvirke-lovens regler om gaver § 34. Det forutsettes da også at tilskuddet er rimelig ut fra formålet med tilskuddet, stillingen til samvirke-laget og omstendighetene for øvrig. Styrets myndighet til å fatte beslutning om slike tilskudd krever som utgangspunkt delegasjon fra årsmøtet.

Vesentlig for ovennevnte oppsummering er at støtten synes å være i samsvar med samvirke-lagets formål angitt i vedtektenes § 2, hvor det blant annet er fremgått:

- *fremja interessene til innbyggjarar og verksemder i konsesjonsområdet,*
- *omsetja elektrisk energi,*
- *delta i tiltak med allmennyttige føremål i Føretaket sitt konsesjonsområde, og*
- *yta gåver til tiltak med allmennyttige føremål i konsesjonsområde*